

ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

8. sınıf

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

1. Dönem 1. Yazılı Sınavı • Hazırlık ve Prova • 2026–2027

Yazılı sınava hazırlık • Okulun ilan ettiği kapsamı esas alınız.

ChatGPT Image ile üretilmiş kurgu sahne • Ölçekli çizim veya gerçek olay belgesi değildir.

Düşün. Gerekçelendir. Yeniden dene.

BU KİTAPTA

9 tam yazılı provası • 3 kolay + 3 orta + 3 zor • konu anlatımı ve hap bilgiler • karma çalışma sayfaları • öğretene cevaplar ve puanlama ölçütleri

Her prova 100 puandır. Öğrenci yanıtları ve ayrıntılı çözümler ayrı kitaplarda tutulmuştur.

ÖĞRETMEN REHBERİ

Cevabı öğretmeye dönüştür

PUANLAMA

Her form toplam 100 puandır. Her soruda verilen ölçüt puanları toplanır. Tam puan için ilgili ölçütün tüm unsurları; kısmi puan için doğru fakat eksik unsur aranır. Aynı hatayı işlem ve sonuçta iki kez cezalandırma.

Açık uçlu sorularda örnek cevap tek cümle kalıbı değildir. Anlamı, yöntemi ve gerekçesi doğru alternatifleri kabul et. Yazma sorularında örnek metin ezberlenecek cevap değil; istenen unsurların nasıl bir araya geldiğini gösteren modeldir.

Uygulama derslerinde yazılı plan, gerçek uygulamanın yerine geçmez. Gözlenmeyen performansa otomatik puan verme. Erişilebilir görev uyarlamasını, öğretilen beceriyi koruyarak yap.

Önerilen geri bildirim: “Şu adım doğru; şu varsayım eksik; yeniden denemede şu kontrolü yap.”
Önce kavram hatasını çöz, sonra benzer bir durumla aktarımı denetle.

SINIRLILIK

Güçlük düzeyleri tasarım öngörüsüdür. Öğrenci pilotu, bağımsız branş editörü onayı veya yayınevleriyle deneysel kalite karşılaştırması yapılmamıştır. Okulun duyurduğu kapsam ve ders saatiyle karşılaştırılmalıdır.

ÇALIŞMA SAYFALARININ CEVAPLARI

Seçimin arkasındaki düşünce

1 / Çoktan seçmeli

B) Çeşitli fikir ve deneyimlerle karşılaşma imkânını artırabilir.

Çok yönlü kent yaşamı bir etken olabilir; bireyin düşüncesi eğitim, okuma ve deneyim gibi başka etkenlerle de gelişir. Olasılık ile kesin neden ayrılır.

2 / Hata analizi

Çeşitli fikir ve deneyimlerle karşılaşma imkânını artırabilir.

Çok yönlü kent yaşamı bir etken olabilir; bireyin düşüncesi eğitim, okuma ve deneyim gibi başka etkenlerle de gelişir. Olasılık ile kesin neden ayrılır.

3 / Kavram eşleştirme

1-B, 2-C, 3-A. Örnek, ilgili kavramın açıklamasını doğru kullanmalıdır.

Önce her başlığın ayırt edici kavramını bul.

Tanımda geçen işlev ve koşulları karşılaştır.

Örneğinde tanımın zorunlu koşullarını koru.

GÖRSEL GÖREVIN DEĞERLENDİRMESİ

Gözlem ve çıkarımı ayır

Bu görsel ChatGPT Image ile oluşturulmuş bir sahnedir. Görselden iki gözlem yaz; sonra yalnız bu görüntüyle cevaplanamayacak iki araştırma sorusu kur. Gerçek tarihî belge veya ölçülmüş coğrafi veri gibi kullanılmasının neden sorunlu olduğunu açıkla.

Gözlemler, görünen kişi/nesne ve çalışma düzeniyle sınırlıdır. Örnek sorular: “Belgeler hangi tarihe aittir?”, “Gösterilen alanın gerçek konumu nedir?” Görsel üretilmiş bir sahnedir; gerçek bir olayın tanıklığı veya ölçekli harita değildir. Tarih, kaynak, üretim amacı ve ölçüm verisi başka kaynaklarla doğrulanmalıdır.

ÖLÇÜTLER

Görülebilir ayrıntı: 4 • yorum/kurgu ile gözlemi ayırma: 4 • açık anlatım ve gerekçe: 2. Hazırlık puanı 10; tam prova notuna eklenmez.

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

K1 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Sanayi üretimi rekabeti ve ekonomik baskıyı artırabilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Sanayi üretimi rekabeti ve ekonomik baskıyı artırabilir.
2. Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
3. Sonuç ve sınır: Sanayi üretimi rekabeti ve ekonomik baskıyı artırabilir.

Dikkat: Osmanlı'daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Çeşitli çevreler farklı düşünce ve yaşamlarla karşılaşmayı sağlar.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Çeşitli çevreler farklı düşünce ve yaşamlarla karşılaşmayı sağlar.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Selânik'teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanmaz.
3. Sonuç ve sınır: Çeşitli çevreler farklı düşünce ve yaşamlarla karşılaşmayı sağlar.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Okumalar yurt ve özgürlük düşüncesini besleyebilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Okumalar yurt ve özgürlük düşüncesini besleyebilir.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Okumalar yurt ve özgürlük düşüncesini besleyebilir.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Örgütlenme ve yerel koşullara uyum becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Örgütlenme ve yerel koşullara uyum becerileriyle ilişkilendirilebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Örgütlenme ve yerel koşullara uyum becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Ekonomik ve emperyal rekabet gerilimi artırır.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Ekonomik ve emperyal rekabet gerilimi artırır.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Ekonomik ve emperyal rekabet gerilimi artırır.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Boğazların stratejik önemi savunmayı belirler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Boğazların stratejik önemi savunmayı belirler.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Boğazların stratejik önemi savunmayı belirler.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

K2 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Milliyetçilik siyasi birlik ve ayrışma süreçlerini etkiler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Milliyetçilik siyasi birlik ve ayrışma süreçlerini etkiler.
2. Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
3. Sonuç ve sınır: Milliyetçilik siyasi birlik ve ayrışma süreçlerini etkiler.

Dikkat: Osmanlı'daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Eğitim ortamı düzen, sorumluluk ve liderlik becerilerini etkileyebilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Eğitim ortamı düzen, sorumluluk ve liderlik becerilerini etkileyebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Selânik'teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanmaz.
3. Sonuç ve sınır: Eğitim ortamı düzen, sorumluluk ve liderlik becerilerini etkileyebilir.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Millî kültür düşüncesi toplumsal kimlikle ilişkilidir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Millî kültür düşüncesi toplumsal kimlikle ilişkilidir.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Millî kültür düşüncesi toplumsal kimlikle ilişkilidir.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Liderlik ve karar verme, somut olaylarla gerekçelendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Liderlik ve karar verme, somut olaylarla gerekçelendirilmelidir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Liderlik ve karar verme, somut olaylarla gerekçelendirilmelidir.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: İttifaklar çatışmanın yayılmasına katkı sağlar.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: İttifaklar çatışmanın yayılmasına katkı sağlar.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: İttifaklar çatışmanın yayılmasına katkı sağlar.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Cephe hedefleri coğrafya ve siyasi amaçlarla ilişkilidir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Cephe hedefleri coğrafya ve siyasi amaçlarla ilişkilidir.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Cephe hedefleri coğrafya ve siyasi amaçlarla ilişkilidir.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

K3 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Fikir akımları ve reformlar devletin sorunlarına çözüm arayışıdır.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Fikir akımları ve reformlar devletin sorunlarına çözüm arayışıdır.
2. Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
3. Sonuç ve sınır: Fikir akımları ve reformlar devletin sorunlarına çözüm arayışıdır.

Dikkat: Osmanlı'daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Ders ilgileri akıl yürütme ve tarih bilincine katkı sağlayabilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Ders ilgileri akıl yürütme ve tarih bilincine katkı sağlayabilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Selânik'teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanmaz.
3. Sonuç ve sınır: Ders ilgileri akıl yürütme ve tarih bilincine katkı sağlayabilir.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Düşünsel etki, görüşlerin bütünüyle aynı olması anlamına gelmez.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Düşünsel etki, görüşlerin bütünüyle aynı olması anlamına gelmez.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Düşünsel etki, görüşlerin bütünüyle aynı olması anlamına gelmez.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Deneyimler siyasi ve askerî değerlendirmeleri etkileyebilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Deneyimler siyasi ve askerî değerlendirmeleri etkileyebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Deneyimler siyasi ve askerî değerlendirmeleri etkileyebilir.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Suikast tetikleyicidir; bütün nedenlerin yerine geçmez.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Suikast tetikleyicidir; bütün nedenlerin yerine geçmez.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Suikast tetikleyicidir; bütün nedenlerin yerine geçmez.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

Bu durumun temel kavramını veya neden-sonuç ilişkisini açıkla.

Cevap: Uzaklık, ikmal ve yerel koşullar savaş etkiler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Uzaklık, ikmal ve yerel koşullar savaş etkiler.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Uzaklık, ikmal ve yerel koşullar savaş etkiler.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

01 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

Ekonomik etki ile siyasi etkiyi ayırarak birer örnek yaz.

Cevap: Seri üretimin yerel üretime rekabeti ekonomik; milliyetçiliğin ayrılıkçı hareketlere etkisi siyasidir. Nedenler birbirleriyle de etkileşir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Milliyetçilik siyasi birlik ve ayrışma süreçlerini etkiler.
2. Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
3. Sonuç ve sınır: Seri üretimin yerel üretime rekabeti ekonomik; milliyetçiliğin ayrılıkçı hareketlere etkisi siyasidir. Nedenler birbirleriyle de etkileşir.

Dikkat: Osmanlı'daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

Bir eğitim deneyimini bir kişilik özelliğiyle ilişkilendir; kesinlik sınırını belirt.

Cevap: Askerî eğitim disiplin ve sorumluluğu destekleyebilir; ancak bu özelliği yalnız bir okula bağlamak eksik olur.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Eğitim ortamı düzen, sorumluluk ve liderlik becerilerini etkileyebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Selânik'teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanamaz.
3. Sonuç ve sınır: Askerî eğitim disiplin ve sorumluluğu destekleyebilir; ancak bu özelliği yalnız bir okula bağlamak eksik olur.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanamaz.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

Fikir kaynağı, ele alınan tema ve olası etkiyi üç ayrı başlıkla açıkla.

Cevap: Örneğin Namık Kemal-yurt/özgürlük; Ziya Gökalp-millî kültür ilişkileri kurulabilir. Etkinin somut metin ve dönem bağlamıyla desteklenmesi gerekir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Millî kültür düşüncesi toplumsal kimlikle ilişkilidir.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Örneğin Namık Kemal-yurt/özgürlük; Ziya Gökalp-millî kültür ilişkileri kurulabilir. Etkinin somut metin ve dönem bağlamıyla desteklenmesi gerekir.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

Bir olayı ve ondan çıkarılan kişilik yorumunu ayrı yaz.

Cevap: Olay: yerel güçlerle örgütlenme çalışması. Yorum: örgütleme becerisi. Yorum, olayın somut kanıtıyla sınırlı tutulmalıdır.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Liderlik ve karar verme, somut olaylarla gerekçelendirilmelidir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Olay: yerel güçlerle örgütlenme çalışması. Yorum: örgütleme becerisi. Yorum, olayın somut kanıtıyla sınırlı tutulmalıdır.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

İki temel neden ile tetikleyici olayı neden zincirinde ayır.

Cevap: Rekabet ve silahlanma gerilim ortamı oluşturur; ittifaklar yayılmayı kolaylaştırır; suikast krizi tetikler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: İttifaklar çatışmanın yayılmasına katkı sağlar.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Rekabet ve silahlanma gerilim ortamı oluşturur; ittifaklar yayılmayı kolaylaştırır; suikast krizi tetikler.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

Bir cephede coğrafya ile askerî amaç arasındaki ilişkiyi açıkla.

Cevap: Çanakkale’de deniz geçişinin denetlenmesi başkentin ve boğazların savunulmasıyla ilişkilidir. Başka cepheye aynı açıklama koşulsuz taşınamaz.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Cephe hedefleri coğrafya ve siyasi amaçlarla ilişkilidir.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı’na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Çanakkale’de deniz geçişinin denetlenmesi başkentin ve boğazların savunulmasıyla ilişkilidir. Başka cepheye aynı açıklama koşulsuz taşınamaz.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

02 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

Ekonomik etki ile siyasi etkiyi ayırarak birer örnek yaz.

Cevap: Seri üretimin yerel üretime rekabeti ekonomik; milliyetçiliğin ayrılıkçı hareketlere etkisi siyasidir. Nedenler birbirleriyle de etkileşir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Fikir akımları ve reformlar devletin sorunlarına çözüm arayışıdır.
2. Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
3. Sonuç ve sınır: Seri üretimin yerel üretime rekabeti ekonomik; milliyetçiliğin ayrılıkçı hareketlere etkisi siyasidir. Nedenler birbirleriyle de etkileşir.

Dikkat: Osmanlı'daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

Bir eğitim deneyimini bir kişilik özelliğiyle ilişkilendir; kesinlik sınırını belirt.

Cevap: Askerî eğitim disiplin ve sorumluluğu destekleyebilir; ancak bu özelliği yalnız bir okula bağlamak eksik olur.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Ders ilgileri akıl yürütme ve tarih bilincine katkı sağlayabilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Selânik'teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanamaz.
3. Sonuç ve sınır: Askerî eğitim disiplin ve sorumluluğu destekleyebilir; ancak bu özelliği yalnız bir okula bağlamak eksik olur.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanamaz.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

Fikir kaynağı, ele alınan tema ve olası etkiyi üç ayrı başlıkla açıkla.

Cevap: Örneğin Namık Kemal-yurt/özgürlük; Ziya Gökalp-millî kültür ilişkileri kurulabilir. Etkinin somut metin ve dönem bağlamıyla desteklenmesi gerekir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Düşünsel etki, görüşlerin bütünüyle aynı olması anlamına gelmez.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Örneğin Namık Kemal-yurt/özgürlük; Ziya Gökalp-millî kültür ilişkileri kurulabilir. Etkinin somut metin ve dönem bağlamıyla desteklenmesi gerekir.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

Bir olayı ve ondan çıkarılan kişilik yorumunu ayrı yaz.

Cevap: Olay: yerel güçlerle örgütlenme çalışması. Yorum: örgütleme becerisi. Yorum, olayın somut kanıtıyla sınırlı tutulmalıdır.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Deneyimler siyasi ve askerî değerlendirmeleri etkileyebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Olay: yerel güçlerle örgütlenme çalışması. Yorum: örgütleme becerisi. Yorum, olayın somut kanıtıyla sınırlı tutulmalıdır.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

İki temel neden ile tetikleyici olayı neden zincirinde ayır.

Cevap: Rekabet ve silahlanma gerilim ortamı oluşturur; ittifaklar yayılmayı kolaylaştırır; suikast krizi tetikler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Suikast tetikleyicidir; bütün nedenlerin yerine geçmez.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Rekabet ve silahlanma gerilim ortamı oluşturur; ittifaklar yayılmayı kolaylaştırır; suikast krizi tetikler.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

Bir cephede coğrafya ile askerî amaç arasındaki ilişkiyi açıkla.

Cevap: Çanakkale’de deniz geçişinin denetlenmesi başkentin ve boğazların savunulmasıyla ilişkilidir. Başka cepheye aynı açıklama koşulsuz taşınamaz.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Uzaklık, ikmal ve yerel koşullar savaşı etkiler.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı’na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Çanakkale’de deniz geçişinin denetlenmesi başkentin ve boğazların savunulmasıyla ilişkilidir. Başka cepheye aynı açıklama koşulsuz taşınamaz.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

03 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

Ekonomik etki ile siyasi etkiyi ayırarak birer örnek yaz.

Cevap: Seri üretimin yerel üretime rekabeti ekonomik; milliyetçiliğin ayrılıkçı hareketlere etkisi siyasidir. Nedenler birbirleriyle de etkileşir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Sanayi üretimi rekabeti ve ekonomik baskıyı artırabilir.
2. Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
3. Sonuç ve sınır: Seri üretimin yerel üretime rekabeti ekonomik; milliyetçiliğin ayrılıkçı hareketlere etkisi siyasidir. Nedenler birbirleriyle de etkileşir.

Dikkat: Osmanlı'daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

Bir eğitim deneyimini bir kişilik özelliğiyle ilişkilendir; kesinlik sınırını belirt.

Cevap: Askerî eğitim disiplin ve sorumluluğu destekleyebilir; ancak bu özelliği yalnız bir okula bağlamak eksik olur.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Çeşitli çevreler farklı düşünce ve yaşamlarla karşılaşmayı sağlar.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Selânik'teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanamaz.
3. Sonuç ve sınır: Askerî eğitim disiplin ve sorumluluğu destekleyebilir; ancak bu özelliği yalnız bir okula bağlamak eksik olur.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanamaz.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

Fikir kaynağı, ele alınan tema ve olası etkiyi üç ayrı başlıkla açıkla.

Cevap: Örneğin Namık Kemal-yurt/özgürlük; Ziya Gökalp-millî kültür ilişkileri kurulabilir. Etkinin somut metin ve dönem bağlamıyla desteklenmesi gerekir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Okumalar yurt ve özgürlük düşüncesini besleyebilir.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Örneğin Namık Kemal-yurt/özgürlük; Ziya Gökalp-millî kültür ilişkileri kurulabilir. Etkinin somut metin ve dönem bağlamıyla desteklenmesi gerekir.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

Bir olayı ve ondan çıkarılan kişilik yorumunu ayrı yaz.

Cevap: Olay: yerel güçlerle örgütlenme çalışması. Yorum: örgütlenme becerisi. Yorum, olayın somut kanıtıyla sınırlı tutulmalıdır.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Örgütlenme ve yerel koşullara uyum becerileriyle ilişkilendirilebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal'in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Olay: yerel güçlerle örgütlenme çalışması. Yorum: örgütlenme becerisi. Yorum, olayın somut kanıtıyla sınırlı tutulmalıdır.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

İki temel neden ile tetikleyici olayı neden zincirinde ayır.

Cevap: Rekabet ve silahlanma gerilim ortamı oluşturur; ittifaklar yayılmayı kolaylaştırır; suikast krizi tetikler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Ekonomik ve emperyal rekabet gerilimi artırır.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Rekabet ve silahlanma gerilim ortamı oluşturur; ittifaklar yayılmayı kolaylaştırır; suikast krizi tetikler.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

Bir cephede coğrafya ile askerî amaç arasındaki ilişkiyi açıkla.

Cevap: Çanakkale’de deniz geçişinin denetlenmesi başkentin ve boğazların savunulmasıyla ilişkilidir. Başka cepheye aynı açıklama koşulsuz taşınamaz.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Boğazların stratejik önemi savunmayı belirler.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı’na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Çanakkale’de deniz geçişinin denetlenmesi başkentin ve boğazların savunulmasıyla ilişkilidir. Başka cepheye aynı açıklama koşulsuz taşınamaz.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Z1 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

“Osmanlı’daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Siyasi, ekonomik, askerî ve toplumsal birçok neden birlikte değerlendirilmelidir. Fikir akımları ve reformlar devletin sorunlarına çözüm arayışıdır.

Nasıl düşünülür?

- Bağlamdaki kanıt: Fikir akımları ve reformlar devletin sorunlarına çözüm arayışıdır.
- Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
- Sonuç ve sınır: Siyasi, ekonomik, askerî ve toplumsal birçok neden birlikte değerlendirilmelidir. Fikir akımları ve reformlar devletin sorunlarına çözüm arayışıdır.

Dikkat: Osmanlı’daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

“Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Aile, çevre, eğitim ve bireysel deneyimler birlikte etkilidir. Ders ilgileri akıl yürütme ve tarih bilincine katkı sağlayabilir.

Nasıl düşünülür?

- Bağlamdaki kanıt: Ders ilgileri akıl yürütme ve tarih bilincine katkı sağlayabilir.
- Konu ilişkisi: Mustafa Kemal’in Selânik’teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanmaz.
- Sonuç ve sınır: Aile, çevre, eğitim ve bireysel deneyimler birlikte etkilidir. Ders ilgileri akıl yürütme ve tarih bilincine katkı sağlayabilir.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

“Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Etkilenme seçici ve eleştirel olabilir; farklı kaynaklar birlikte değerlendirilir. Düşünsel etki, görüşlerin bütünüyle aynı olması anlamına gelmez.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Düşünsel etki, görüşlerin bütünüyle aynı olması anlamına gelmez.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal’in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Etkilenme seçici ve eleştirel olabilir; farklı kaynaklar birlikte değerlendirilir. Düşünsel etki, görüşlerin bütünüyle aynı olması anlamına gelmez.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

“Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Komutan, askerler, kaynaklar, coğrafya ve diğer koşullar birlikte etkilidir. Deneyimler siyasi ve askerî değerlendirmeleri etkileyebilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Deneyimler siyasi ve askerî değerlendirmeleri etkileyebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal’in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Komutan, askerler, kaynaklar, coğrafya ve diğer koşullar birlikte etkilidir. Deneyimler siyasi ve askerî değerlendirmeleri etkileyebilir.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

“Savaşın tek nedeni suikasttır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Suikast uzun süren gerilimlerin içinde tetikleyici rol oynar. Suikast tetikleyicidir; bütün nedenlerin yerine geçmez.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Suikast tetikleyicidir; bütün nedenlerin yerine geçmez.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Suikast uzun süren gerilimlerin içinde tetikleyici rol oynar. Suikast tetikleyicidir; bütün nedenlerin yerine geçmez.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

“Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Cepheler hedef, coğrafya, ikmal ve sonuç bakımından farklıdır. Uzaklık, ikmal ve yerel koşullar savaşı etkiler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Uzaklık, ikmal ve yerel koşullar savaşı etkiler.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Cepheler hedef, coğrafya, ikmal ve sonuç bakımından farklıdır. Uzaklık, ikmal ve yerel koşullar savaşı etkiler.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Z2 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

“Osmanlı’daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Siyasi, ekonomik, askerî ve toplumsal birçok neden birlikte değerlendirilmelidir. Sanayi üretimi rekabeti ve ekonomik baskıyı artırabilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Sanayi üretimi rekabeti ve ekonomik baskıyı artırabilir.
2. Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
3. Sonuç ve sınır: Siyasi, ekonomik, askerî ve toplumsal birçok neden birlikte değerlendirilmelidir. Sanayi üretimi rekabeti ve ekonomik baskıyı artırabilir.

Dikkat: Osmanlı’daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

“Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Aile, çevre, eğitim ve bireysel deneyimler birlikte etkilidir. Çeşitli çevreler farklı düşünce ve yaşamlarla karşılaşmayı sağlar.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Çeşitli çevreler farklı düşünce ve yaşamlarla karşılaşmayı sağlar.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal’in Selânik’teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanmaz.
3. Sonuç ve sınır: Aile, çevre, eğitim ve bireysel deneyimler birlikte etkilidir. Çeşitli çevreler farklı düşünce ve yaşamlarla karşılaşmayı sağlar.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

“Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Etkilenme seçici ve eleştirel olabilir; farklı kaynaklar birlikte değerlendirilir. Okumalar yurt ve özgürlük düşüncesini besleyebilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Okumalar yurt ve özgürlük düşüncesini besleyebilir.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal’in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Etkilenme seçici ve eleştirel olabilir; farklı kaynaklar birlikte değerlendirilir. Okumalar yurt ve özgürlük düşüncesini besleyebilir.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

“Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Komutan, askerler, kaynaklar, coğrafya ve diğer koşullar birlikte etkilidir. Örgütlenme ve yerel koşullara uyum becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Örgütlenme ve yerel koşullara uyum becerileriyle ilişkilendirilebilir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal’in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Komutan, askerler, kaynaklar, coğrafya ve diğer koşullar birlikte etkilidir. Örgütlenme ve yerel koşullara uyum becerileriyle ilişkilendirilebilir.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

“Savaşın tek nedeni suikasttır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Suikast uzun süren gerilimlerin içinde tetikleyici rol oynar. Ekonomik ve emperyal rekabet gerilimi artırır.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Ekonomik ve emperyal rekabet gerilimi artırır.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Suikast uzun süren gerilimlerin içinde tetikleyici rol oynar. Ekonomik ve emperyal rekabet gerilimi artırır.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

“Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Cepheler hedef, coğrafya, ikmal ve sonuç bakımından farklıdır. Boğazların stratejik önemi savunmayı belirler.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Boğazların stratejik önemi savunmayı belirler.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Cepheler hedef, coğrafya, ikmal ve sonuç bakımından farklıdır. Boğazların stratejik önemi savunmayı belirler.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Z3 / Çözüm ve puanlama

6 soru • 100 puan • Soru numaraları öğrenci formuyla aynıdır.

1. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.1

“Osmanlı’daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Siyasi, ekonomik, askerî ve toplumsal birçok neden birlikte değerlendirilmelidir. Milliyetçilik siyasi birlik ve ayrışma süreçlerini etkiler.

Nasıl düşünülür?

- Bağlamdaki kanıt: Milliyetçilik siyasi birlik ve ayrışma süreçlerini etkiler.
- Konu ilişkisi: Sanayi Devrimi üretim, pazar ve ham madde rekabetini; Fransız İhtilali milliyetçilik gibi düşüncelerin yayılmasını etkiledi. Çok uluslu Osmanlı Devleti bu değişimlerden siyasi ve ekonomik olarak etkilendi.
- Sonuç ve sınır: Siyasi, ekonomik, askerî ve toplumsal birçok neden birlikte değerlendirilmelidir. Milliyetçilik siyasi birlik ve ayrışma süreçlerini etkiler.

Dikkat: Osmanlı’daki bütün sorunlar tek bir Avrupa olayından kaynaklanmıştır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

2. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.2

“Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Aile, çevre, eğitim ve bireysel deneyimler birlikte etkilidir. Eğitim ortamı düzen, sorumluluk ve liderlik becerilerini etkileyebilir.

Nasıl düşünülür?

- Bağlamdaki kanıt: Eğitim ortamı düzen, sorumluluk ve liderlik becerilerini etkileyebilir.
- Konu ilişkisi: Mustafa Kemal’in Selânik’teki çok kültürlü çevresi, farklı okul deneyimleri ve askerî eğitimi kişilik gelişimiyle birlikte değerlendirilir. Bir kişinin özelliği tek olayla açıklanamaz.
- Sonuç ve sınır: Aile, çevre, eğitim ve bireysel deneyimler birlikte etkilidir. Eğitim ortamı düzen, sorumluluk ve liderlik becerilerini etkileyebilir.

Dikkat: Kişilik tek bir okul veya olayla kesin açıklanabilir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

3. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.3

“Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Etkilenme seçici ve eleştirel olabilir; farklı kaynaklar birlikte değerlendirilir. Millî kültür düşüncesi toplumsal kimlikle ilişkilidir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Millî kültür düşüncesi toplumsal kimlikle ilişkilidir.
2. Konu ilişkisi: Okumalar, dönemin düşünürleri, özgürlük ve yurt sevgisi gibi fikirler Mustafa Kemal’in düşünce dünyasının gelişiminde incelenir. Namık Kemal, Ziya Gökalp ve dönemin farklı fikir kaynakları kendi katkılarıyla ele alınır.
3. Sonuç ve sınır: Etkilenme seçici ve eleştirel olabilir; farklı kaynaklar birlikte değerlendirilir. Millî kültür düşüncesi toplumsal kimlikle ilişkilidir.

Dikkat: Bir düşünürden etkilenmek onun bütün görüşlerini aynen kabul etmektir.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

4. SORU • 17 PUAN • İTA.8.1.4

“Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Komutan, askerler, kaynaklar, coğrafya ve diğer koşullar birlikte etkilidir. Liderlik ve karar verme, somut olaylarla gerekçelendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Liderlik ve karar verme, somut olaylarla gerekçelendirilmelidir.
2. Konu ilişkisi: Mustafa Kemal’in Trablusgarp, Balkan ve Çanakkale deneyimleri askerî görevler, koşullar ve kişisel beceriler ilişkisiyle incelenir. Olay bilgisi ile kişilik yorumu ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Komutan, askerler, kaynaklar, coğrafya ve diğer koşullar birlikte etkilidir. Liderlik ve karar verme, somut olaylarla gerekçelendirilmelidir.

Dikkat: Askerî başarı yalnız tek kişinin özelliğiyle açıklanır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 7 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 7 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 3

AYRINTILI ÖĞRETEN CEVAPLAR

Devam

5. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.1

“Savaşın tek nedeni suikasttır.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Suikast uzun süren gerilimlerin içinde tetikleyici rol oynar. İttifaklar çatışmanın yayılmasına katkı sağlar.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: İttifaklar çatışmanın yayılmasına katkı sağlar.
2. Konu ilişkisi: Sömürge rekabeti, milliyetçilik, silahlanma ve ittifaklar uzun dönemli nedenlerdir. Saraybosna suikastı savaşın başlamasını tetikleyen gelişmedir. Tetikleyici ile yapısal neden ayrılır.
3. Sonuç ve sınır: Suikast uzun süren gerilimlerin içinde tetikleyici rol oynar. İttifaklar çatışmanın yayılmasına katkı sağlar.

Dikkat: Savaşın tek nedeni suikasttır.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4

6. SORU • 16 PUAN • İTA.8.2.2

“Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.” iddiasını verilen durum üzerinden eleştir. Bir kanıt ve bir sınırlılık belirt.

Cevap: Cepheler hedef, coğrafya, ikmal ve sonuç bakımından farklıdır. Cephe hedefleri coğrafya ve siyasi amaçlarla ilişkilidir.

Nasıl düşünülür?

1. Bağlamdaki kanıt: Cephe hedefleri coğrafya ve siyasi amaçlarla ilişkilidir.
2. Konu ilişkisi: Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na İttifak Devletleri yanında katıldı. Cephelerin amaçları savunma, taarruz veya müttefik desteği bakımından farklıydı; savaş toplumu ve kaynakları etkiledi.
3. Sonuç ve sınır: Cepheler hedef, coğrafya, ikmal ve sonuç bakımından farklıdır. Cephe hedefleri coğrafya ve siyasi amaçlarla ilişkilidir.

Dikkat: Bütün cepheler aynı amaç ve koşullara sahipti.

Puan: Doğru bilgi / uygun yöntem: 6 • Gerekçe, işlem veya metin kanıtı: 6 • Sonuç, birim ve açık anlatım: 4